

Társasházi rózsza

Egy szál rózsát akart Nusika, csak egy szálát – így kéne kezdeni az elbeszélést – okosan, frappánsan, bele a sűrűjébe. Nusiról szólna meg a társasházról, ami nem is olyan rég tanácsai bérház volt. Körfolyosó, gang, omladozó vakolat, rossz födém, penészes pince, no, meg a lakók. Ahogy azt a jobblétre szenderült házmester mondta volt „szociológiai átlag”: munkanélküli, segédmunkás, szerelő, festő, grafikus, banktisztviselő, hitoktató és a művésznő. A társasház földszintből, emeletből és udvarból áll. Az udvarban négy apró parcella, egymástól elkerítve, szőlő, rózsza, tűzliliom.

Varjúné, akit régen házmesternek titulálhattunk volna, mostanra a közös képviselő képviselője. Mindig otthon van, mindent lát, árgus szemmel őrzi a vegetációt, mert az az övé. Hogy miért? Mert kisajátította. Hogyan? Úgy, hogy szereti, locsolja és nézi naphosszat. Egyéb dolga nincs.

A pletykások szerint, Varjúné, míg fiatal volt, intenzíven adózott a testi gyönyörnek, garatjától sem sajnálta a szeszt. Mostanában, azonban csak ül és néz. Ha birtokháborítás történik, azt nem tűri. Nyomban előkacsázik a lombok közül, kifeszíti impozáns mellkasát, fulladozva kiabál és győz.

Tehát, Nusi rózsát akart, egy szál rózsát, emeleti barátnőjének, Zsikének. Régóta pátyolgatja Zsikét, aki egyedül nevel egy beteg gyermeket. Ma úgy mondanánk, fogyatékkal élőt, ám Varjúné, nemes egyszerűséggel hülye gyereknek nevezi. De hiába a jó szándék, Varjúné éberségét nem lehet kijátszani. Mielőtt a rózsza távozna a dédelgetett bokorból, sztentori hang figyelmezteti Nusit, hogy tilosban jár. Nusi magyarázkodni kezd, hogy Zsikének szánja, mert ma van a születésnapja, de a gyerek miatt, nem mehet sehová és hozzá se jöhet senki. Varjúnét, a rózsák szigorú őrét ez nem hatja meg, határozottan rárvall:

– Zsike csak törődjön a hülye gyerekével, és ne áhítozzon az én rózsámra.

Nusi felordít:

– Ez szemétség, ép ésszel felfoghatatlan!

– Mikor volt neked olyan? legyint Varjúné megvetően.

Nusi hazarohan földszinti, egyszobás lakásába, és nyomban visszacsattog az emeletre egy üveg pálinkával. A vasárnapi hőség meg az éhgyomra kortyolgatott pálinka azonnal kifejti hatását. Nusi csuklik és sír, de már nem egyedül. Zsike is csatlakozik. Aztán a gyerek is. Az asszonyok sírnak, jajgatnak, a gyerek vérfagyasztóan nyüszít.

Vasárnap. Reggel 10. Éledezik a ház. Egymás után nyílnak az ajtók, ablakok. Ez Nusira serkentőleg hat. A sírást ordibálással elegyíti. Rázza a korlátot és üvölt:

– Dögölj meg, a rózsáiddal együtt, vén szipirtyó! Azt az egy szálát is sajnálod, ettől a szerencsétlen asszonytól. Nem elég baj neki, hogy kicsi és csúnya, még a gyereke se normális! Ettől sajnálod a kibaszott rózsádat?

Nusi tajtékzik:

– Te, te, te átok, mire van akkora arcod? He? A te fiad mire vitte? Semmire se vitte! Itt nőtt fel a szemem előtt, egy tetű, az a te fiad! És a lányod? Utazó kurva.

Zsike, két hüppögés között rábeszéli, hogy ne üvöltözzön a gangon, jöjjön be. Gyöngéden betuszkolja, de pár perc múlva Nusi kitor, kezében kenyérkosár.

– Adok én neked rózsát, kiálltja, és száraz kenyérdarabokkal bombázza a rózsabokrot.

Varjúné elvonul, a lakók passzívan szemlélik az előadást. Elfogy a száraz kenyér muníció, Nusi

fáradni látszik. Betámolyog Zsikéhez.

– Igyunk, ezt úgy se lehet józanul kibírni.

Ebben egyetértenek. A ház fellélegzik. Jöhet a megszokott, lanyha vasárnapi punnyadás. De nem. Még nem, mert belülről bútor tologatás, nyüszítés, zokogás és jajgatás hallatszik.

A művésznő csöndben figyel, jó lesz ez még valamire, szerep, vagy ki tudja, úgy is titokban grafomán, hát majd megírja. A többiek, már unják az ismétlődő zajokat, mi jöhet még alapon visszaszivárognak biztonságos odújukba. Pár perc csend, ám úgy látszik a példa ragadós, frissen beköltözött csendes, visszafogott munkanélküli és izgó-mozgó, jól kereső zöldséges felesége között vibrálni kezd a levegő. Erőteljes ajtócsapkodás, szünet, női hang tör fel a földszinti sarok lakásból:

– Pisti, elment az eszed, te is csapkodsz, mi?

Nem jön válasz a költői kérdésre.

A nő tovább csüri, most már valamivel nyugodtabban:

– Te csak örülj, Pisti, hogy lyuk van a seggeden.

Kisvártatva jön a válasz:

– Örülök.

Parázs vita itt lezárva, művésznő fintorog, ezek között élek, nohiszen, szépen lecsúsztam. Végre csend. A nap egyre jobban süt. Oh, tengerpart, hegyek, pénz, siker, gazdagság, ehelyett, sóhajt a művésznő, és folytatná a mosogatás, aminek soha nincs vége.

A gangon megjelenik Nusi, kócos hajjal, mezítláb, utána Zsike, kisírt szemmel. Lentről Nusi férje szól fel határozott hangon, de minden harag nélkül:

– Gyere már le, mikor lesz így ebéd, na!

Nusinak még van mondanivalója a házhoz. Nyelve akadozik, billeg is, jó, hogy közel a korlát, van mibe kapaszkodni.

– Mindenki le van szarva, kivéve – itt jelentőségteljesen felemeli a mutató ujját, szünetet tart, hogy hát ki is nem, aztán kivágja, – kivéve a hitoktató és a művésznő.

Na, mégis vittem valamire, mormolja magában a művésznő, és előveszi a krumplis szatyort. Pont elég lesz krumplipaprikásnak. A hitoktató méltatlannak érzi a kiemelést, nem tettem semmit, mormolja magában, megvetéssel, zárt ajtó mögött hallgatóztam, mint a többi. Ilyen egy igazi hitoktató? Maradok cukrász, sütni, cukrozni tudok, de hitet adni, békességet? Keserűen legyint és habot ver, közben felcsillan a szeme. Nahát, Nusi, Isten kegyelméből rávilágított a lényegre. Tortát sütök Zsike születésnapjára! Jobb, mint a rózsa, örvendezik a hitoktató, és a gyerek is ehét belőle. Az Úr mindent elrendez, sóhajt fel megkönnyebbülve.

Nusi mezítláb csattog le a lépcsőn. Már majdnem otthon van, de még visszatekint Varjúné felé, és nagy műgonddal artikulálja:

– Azért se igaz, hogy lehet irigyelni egy szál rózsát.

Délre minden elcsendesedik. Kánikula. Illatoznak a rózsák. Varjúné kis sámlin, lába fehér, zománcos mosdótálban ázik.

Másnap reggel az udvar közepén halom rózsaszirm. Senki nem nyúl hozzá. Olyan, mint egy kis sírhant. Lakók napokig kerülgetik, míg szél szét nem fújja, eső el nem mossa.